

Základná škola, Ul. 17. novembra 31, Sabinov

**Prevenca drogových závislostí
a iných sociálno–patologických javov**

Plán práce primárnej prevencie

Školský rok: 2022/2023

.....
PaedDr. Miriam Guzy
koordinátor prevencie

.....
Mgr. Dušan Cuker
riaditeľ školy

V Sabinove 20.09.2022

„ Niet inej účinnej cesty ako bojovať s drogami ako dať človeku vysoké etické ciele a úlohy, ktoré môžu vyplniť jeho život a ktoré dajú jeho životu potrebný zmysel.“ / z vyhlásenia Svetovej zdravotníckej organizácie /

Hlavný cieľ:

Hlavným cieľom prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov (ďalej len primárnej prevencie) v školskom prostredí je dosiahnuť, aby mal mladý človek na úrovni primeranej svojmu veku vedomé úsilie uprednostňovať zodpovedné, t.j. nie rizikové správanie a zdravie neohrozujúci spôsob života.

Podstatou primárnej prevencie v školskom prostredí je pôsobiť na deti a žiakov tak, aby získali základné predpoklady pre:

- veku primeranú odolnosť voči stresu a negatívnym zážitkom,
- schopnosť samostatne a správne rozhodovať,
- schopnosť konštruktívne riešiť problémy,
- negatívny postoj k užívaniu návykových látok a prejavom agresívneho správania,
- uplatňovanie adekvátnych sociálno-psychologických kompetencií.

Plán práce koordinátora prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov bol vytvorený vychádzajúc z týchto dokumentov:

- Sprievodca školským rokom 2022/2023,
- Smernica č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach,
- Národného programu boja proti drogám,
- Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi,
- Národného akčného plánu pre deti,
- Akčného plánu predchádzaniu všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie,
- Dohovoru o právach dieťaťa,
- Národného programu podpory zdravia,
- Listiny ľudských práv.

Plán práce primárnej prevencie zároveň vychádza z Internej smernice č.2 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Hlavné úlohy:

- vytvoriť v škole tvorivú atmosféru podporujúcu individualitu žiaka,
- podporovať harmonický vývin osobnosti žiaka,

- formovať osobnosť žiaka tak, aby dokázal vzdorovať negatívnym vplyvom spoločenských javov,
- vychovávať žiakov k osobnej zodpovednosti za svoje rozhodnutia,
- pravidelne monitorovať správanie žiakov,
- vytvárať v škole priestor na pomoc pri riešení problémov žiakov.

Koordinátor prevencie:

- plní úlohy školského poradenstva v otázkach prevencie drogových a iných závislostí,
- v spolupráci s vedením školy iniciuje preventívne aktivity a koordináciu prevencie ako integrálnej súčasťi výchovno-vzdelávacieho procesu a v rámci aktivít školy poskytuje preventívno-výchovné konzultácie žiakom a ich zákonným zástupcom,
- monitoruje, koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu protidrogovú výchovu a informačnú činnosť pedagogických pracovníkov školy pri dlhodobom systematickom sledovaní a hodnotení vývinu žiakov ohrozených drogovou závislosťou a inou sociálnou patológiou – delikvencia, šikanovanie, kriminalita, fyzické a psychické týranie,
- sprostredkúva prepojenie školy s preventívnymi, poradenskými a inými odbornými zariadeniami a mimovládnyimi organizáciami zaoberajúcimi sa prevenciou,
- venuje osobitú pozornosť žiakom z prostredia ohrozeného sociálnou patológiou, u ktorých možno oprávnene predpokladať zvýšené riziko sociálno-patologického vývinu a vzniku drogovej závislosti,
- informuje žiakov a ich rodičov o činnosti preventívnych poradenských a iných odborných zariadení, o možnosti využitia ich odborných služieb zameraných na prevenciu a odstraňovanie drogových a iných závislostí,
- v rámci svojej preventívnej činnosti úzko spolupracuje s výchovným poradcom v škole a s príslušným centrom výchovnej a psychologickkej prevencie a pedagogicko-psychologickou poradňou, ktoré poskytujú metodickú pomoc.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, ankety,
- vhodné využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách a v záujmových útvaroch mimo vyučovania,
- práca s internetom a počítačovými programami,
- modelové situácie,
- organizovanie zábavno-náučných a športových popoludní,

- nástenky, plagáty, výstavky,
- prosociálna činnosť,
- monitorovanie správania žiakov.

Pri všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti žiakov, ich schopnosti a záujmy, ako aj ich rodinné prostredie.

Očakávané výsledky:

Koordinátor prevencie očakáva, že pomocou navrhovaných aktivít zvýši pocit bezpečnosti u žiakov a rodičov, zabezpečí aktívnu ochranu každého žiaka pred psychickým a fyzickým týraním, šikanovaním a ohrozovaním mravného vývinu. Napomôže osvojiť si u detí zdravý životný štýl, pomôže prehĺbiť právne vedomie detí a uvádzať ho do praxe, pomôže odstraňovať sociálno-patologické javy na škole ako problémové a agresívne správanie a psychické týranie.

Naučí žiakov asertívnemu správaniu, hodnoteniu seba a iných a slobodne vyjadriť svoj názor. Snahou koordinátora je ochrániť prostredie školy od fajčenia a požívania a prechovávaní drog a predovšetkým chrániť zdravie detí. Naučiť ich zodpovednosti o vlastné zdravie.

Od rodičov očakáva užšiu spoluprácu so školou v oblasti prevencie drogových závislostí, ich aktívny záujem o problematiku prevencie, spoluprácu a pomoc pri odhaľovaní sociálno-patologických javov. S ich pomocou chce nežiadúce formy správania čo najviac obmedziť aj v mimoškolskom prostredí. Očakáva, že rodičia nebudú zakrývať zistené skutočnosti, v záujme svojho dieťaťa nebudú k problematike ľahostajní a budú prístupní radám odborníkov.

Smerom k žiakom a rodičom plánuje pôsobiť aj prostredníctvom vyškolených odborníkov centier výchovnej a psychologickkej prevencie, čo by malo zdôrazniť dôležitosť prevencie drogových závislostí.

Mesiac	Akcia	Zodpovedný/i
September	<p>Vypracovať Plán práce prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov.</p> <p>Do plánu primárnej prevencie zapracovať spoluprácu školy s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove a OO PZ v Sabinove.</p>	koordinátor prevencie
	Oboznámiť rodičov žiakov so školským poriadkom a s opatreniami vymedzenými proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí.	triedni učitelia
	Prevenciu drogových závislostí zapracovať do TPU jednotlivých vyučovacích predmetov, plánov metodických orgánov, výchovného poradcu, triednych učiteľov.	všetci pedagogickí zamestnanci
	Podpísanie dohody medzi vedením školy a rodičmi v oblasti návykových látok a šikanovania u novoprijatých žiakov a v novovytvorených triedach.	triedni učitelia
Október	Týždeň boja proti stresu – rozhlasová relácia (posledný októbrový týždeň)	koordinátor prevencie
	10.10 Svetový deň duševného zdravia - rozhlasové vysielanie	koordinátor prevencie
November	Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň) – výtvarná súťaž pre žiakov 2. st., prezentácie o negatívnom pôsobení užívania alkoholu, cigariet a drog.	koordinátor prevencie, učitelia výtvarnej výchovy, biológie
December	Projekt – Dokument výchovno–vzdelávacieho cyklu: Čo sme si , to sme si, vypime si? Dievčatá... – pre žiakov 7. a 9. ročníka	koordinátor prevencie
Február	Šikanovanie v školskom prostredí – beseda so psychologom z CPPPaP v Sabinove pre žiakov 6. a 7. ročníka	koordinátor prevencie, výchovný poradca
Marec	Trestná činnosť mladistvých spojená s užívaním návykových látok – beseda s pracovníkom OO PZ Prešov pre žiakov 8. ročníka	koordinátor prevencie
Apríl	Nebezpečný internet – beseda s pracovníkom OO PZ Prešov pre žiakov 5. a 6. ročník	koordinátor prevencie
	7.4. Týždeň zdravia – rozhlasová relácia + aktivity orientované na prezentáciu zdravého životného štýlu, správnej	triedni učitelia 1. – 9.ročníka (triednické hodiny)

	<p>výživy, hygieny ako základu zdravia, nácviku postojov (vyjadriť súhlas - nesúhlas), režimu dňa.</p> <p>Projekt: Nauč sa hrať, ako žiť zdravo - aktivita pre žiakov 1. ročníka</p>	
Máj	31. 5 - Svetový deň bez tabaku - tvorivé dielne, tvorba informačných plagátov	učitelia výtvarnej výchovy
Priebežne	<p>Preventívnymi akciami zvyšovať odolnosť žiakov voči sociálno-patologickým javom.</p> <p>Spolupracovať s vedením školy, triednymi učiteľmi, výchovným poradcom, a ostatnými pedagógmi.</p> <p>V priebehu školského roka organizovať mimovyučovacie aktivity vedúce k užitočnému tráveniu voľného času detí, k tolerancii, k spolupráci, k asertívnemu správaniu, hodnoteniu seba, vyjadreniu vlastného názoru, k asertívnej komunikácii.</p> <p>Iniciovať preventívne aktivity podľa požiadaviek triednych učiteľov a v rámci prevencie poskytovať preventívno-výchovné konzultácie žiakom a ich rodičom.</p> <p>Hodnotiť atmosféru v triedach, zabezpečovať opatrenia na zvyšovanie pocitu bezpečia a tvorivej atmosféry. V prípadoch oprávneného podozrenia na porušenie zdravého osobnostného vývinu, bezodkladne zabezpečiť ich aktívnu ochranu a využívať účinné nástroje na predchádzanie, resp. riešenie problémového alebo agresívneho správania, šikanovania fyzického alebo psychického týrania a zneužívania návykových látok.</p> <p>Vzdelávať sa v oblasti prevencie závislostí a iných sociálno-patologických javov.</p> <p>Úzko spolupracovať s CPPP a PZ SB pri riešení problémov a pri ich predchádzaní.</p>	koordinátor prevencie

	Monitorovať aktuálny stav zneužívania návykových látok a priebežne informovať žiakov, ich rodičov, prípadne zákonných zástupcov o možnostiach spolupráce s poradenskými a preventívnymi odbornými zariadeniami v prípade pomoci ohrozeným deťom.	koordinátor prevencie
	Monitorovať správanie sa detí a jeho zmeny a v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu zabezpečiť ich ochranu a bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti s vedením školy a zákonnými zástupcami dieťaťa.	koordinátor prevencie
	Zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode.	koordinátor prevencie
	V prípade zistenia prejavov šikanovania a kyberšikanovania uplatniť vnútornú smernicu riaditeľa školy „Bezpečne na internete.“	koordinátor prevencie

Za organizáciu a plnenie naplánovaných úloh je zodpovedná koordinátorka prevencie na ZŠ v spolupráci s vedením školy a všetkými vyučujúcimi.

Poznámka: plán sa môže v priebehu školského roka dopĺňať resp. obmieňať.

V Sabinove, 23.09.2022

